

Kunnan yksityisteille myöntämien kunnossapitoavustusten jakoperusteiden määrittäminen

Tekn.ltk 29.01.2026 § 7
25/02.05.01.00/2026

Valtio ei myönnä avustusta yksityisteiden kunnossapitoon, mutta sen sijaan yksityisteiden perusparantamiseen valtionavustusta myönnetään. Yksityistielain mukaista valtionavustusjärjestelmää ei ole kuitenkaan kumottu, mutta kunnossapitoavustusten uudelleen käyttöönnotosta ei ole tietoa.

Kunnanavustuksen laskentaperusteina käytetään tien kunnossapitoluokkaa, omavastuupituutta, pysyvän asutuksen määrää, soranajomatkaa ja tien pituutta. Kunnossapitoavustusta maksetaan ainoastaan pysyvän asutuksen pääsytielle, jolle on perustettu tiekunta. Valtuusto on päättänyt 8.12.2025 § 83, että yksityistieavustuksien tavoitetaso vuonna 2026 on 15.000 euroa. Tien tai sen osan kunnossapitoluokka määritetään esitettyjen ja tarkastettujen "vaikutusalueen maankäyttö ja liikennetietojen" – perusteella. Liikennettä aiheuttavista tekijöistä saa pisteitä seuraavan laskentakaavan mukaisesti:

$$P = A/3 + B/12 + C/150 + D/1000 + E/15 + F/5 + G/7 + H*I/5*L + J*I/50*L,$$
jossa

P = kokonaispistemäärä

A = pysyvästi asuttujen talouksien lukumäärä

B = vapaa-ajan asuntojen lukumäärä

C = peltopinta-ala hehtaareina

D = metsäpinta-ala hehtaareina

E = kevyt linjaliikenne ajoneuvoina viikossa

F = raskas linjaliikenne ajoneuvoina viikossa

G = läpikulkuliikenne ajoneuvoina vuorokaudessa

H = raskas erityisliikenne ajoneuvoina viikossa

J = kevyt erityisliikenne ajoneuvoina viikossa

I = erityiskohteen etäisyys tien tai sen osan alkupäästä kilometreinä

L = tien tai sen osan pituus kilometreinä

Erityisliikenteellä tarkoitetaan tien varrella sijaitseviin koulutus-, palvelu- tai tuotantolaitoksiin sekä terminaaleihin suuntautuvaa liikennettä. Jos tie jakautuu liikenteellisesti selvästi erilaisiin osiin, kunnossapitoluokka määritetään kullekin osalle erikseen. Erillistä määritystä ei kuitenkaan tehdä alle kilometrin pituiselle tien osalle. Laskennassa saatu pistemäärä pyöristetään lähimpään täyteen kokonaislukuun. Tien kunnossapitoluokka määräytyy saadun pistemäärän perusteella seuraavasti:

Pistemäärä Kunnossapitoluokka

väh. 20 1

10 – 19 2

4 – 9 3

alle 4 4

Laskennallista avustusta määriteltäessä kunnossapitoluokan osalta käytetään seuraavia kertoimia:

Kunnossapitoluokka Kerroin

1 1,50

2 1,25

3 1,00

4 0,75

Omavastuupituutta määriteltäessä tien avustuskelpoisesta pituudesta vähennetään 100 m kutakin tien vaikutuspiirissä olevaa pysyvästi asuttua taloutta kohti. Mikäli tie on liikenteellisesti merkittävä, em. vähennystä ei

tehdä.

Mikäli soranajomatka on yli 10 km, korotetaan laskennallisia kustannuksia 10 %:lla. Avustusta myönnetään 75 % omavastuulla vähennetyn tien pituuden laskennallisista kustannuksista. Avustusten jakoperuste on ollut edellä mainitun mukainen useita vuosia. Edellä mainituin perustein määrätyn avustuksen määrän voi laskea seuraavasti:

ESIM 1: Pääsytie, avustuskelpoinen pituus 6 km, 10 taloutta, 3. kunnossapitoluokka, soranajomatka < 10 km;

$\text{Avustus} = (6 \text{ km} - 10 * 0,1 \text{ km}) * 1,00 * 1,00 * A * 75 \% = 3,75 A$

ESIM 2: Pääsytie, avustuskelpoinen pituus 3 km, 10 taloutta, 2. kunnossapitoluokka, soranajomatka > 10 km;

$\text{Avustus} = (3 \text{ km} - 10 * 0,1 \text{ km}) * 1,25 * 1,10 * A * 75 \% = 2,0625 A$

ESIM 3: Pääsytie, avustuskelpoinen pituus 1 km, 10 taloutta, 3. kunnossapitoluokka, soranajomatka < 10 km;

$\text{Avustus} = (1,0 \text{ km} - 10 * 0,1 \text{ km}) * 1,00 * 1,00 * A * 75 \% = 0$

ESIM 4: Liikenteellisesti merkittävä tie, avustuskelpoinen pituus 1 km, 10 taloutta, 2. kunnossapitoluokka, soranajomatka > 10 km

$\text{Avustus} = 1 \text{ km} * 1,25 * 1,10 * A * 75 \% = 1,0106 A$

A = laskennallinen kilometrihinta (€ / km), joka määräytyy käytettävissä olevan määrärahan mukaan. Jos esim. haettavien avustusten määrä on 200 km ja käytettävissä oleva määräraha on 15.000 €, on tällöin laskennallinen kilometrihintaa $(200 * A = 15.000 \text{ €} \Rightarrow A = 15.000 \text{ €} / 200 \text{ km}) = 75 \text{ €} / \text{km}$

Kaasilansalmentiekunta on kokouksessaan nostanut esille tien käytön lisääntymisen talvikaudella jäätien ollessa ajokunnossa. Tien käytön lisääntyessä myös tien kunnossapitotarve on lisääntynyt ja tähän perustuen kunnan avustuksen suuruuden tulisi olla hieman suurempi. Kaasilansalmentie tulisi käsitellä läpiajotienä jäätien takia.

Samalla periaatteella tulisi käsitellä myös Ritoniementien osuutta. Tällä hetkellä Ritoniementien tiekunta ei ole saanut avustusta tien kunnossapitoon avustussumman jäädessä alle maksatusrajan. Mikäli Ritoniementie katsottaisiin läpiajotieksi, saisi tiekunta pienen avustuksen tien kunnossapitoon.

Valmistelija

Tekninen johtaja Paula Rissanen, puh. 040 820 6928

Päätösehdotus

Lautakunta päättää, että kunnan myöntämät kunnossapitoavustukset jaetaan em. periaatteiden mukaisesti niin, että avustuksen suuruus määräytyy omavastuupituuden, kunnossapitoluokkakertoimen, laskennallisen kilometrihinnan, soranajomatkan ja 75 %:n omavastuun tulona. Avustettavan tien vähimmäispituus on 500 metriä ja avustusta myönnetään vain tiekunnille. Tiekuunnan tulee esittää avustuksen haun yhteydessä viimeisin tiekuunnan tilinpäätös. Alle 100 euron avustussummaa ei makseta.

Tiekuntien perustamista avustetaan siten, että avustus on 50 % toimintakustannuksista ja tiekuuntaan kuuluu vähintään yksi (1) pysyvä talous.

Lisäksi lautakunta päättää, että

- Pahkasalon jäätiekunnalle (tiekunta joka pitää yllä jäätietä talvikaudella 2026) maksetaan erillinen 500 euron avustus. Avustus maksetaan keväällä, mikäli jäätie on ollut käytettävissä ko. talvikaudella.

- Kaasilansalmentie ja Ritoniementie käsitellään seuraavassa avustuslaskelmassa läpiajotienä jäätien tuoman lisäliikenteen takia em. yksityisteille.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.